

Na osnovu člana 17 stav 1 tačka 2) Zakona o Centralnoj banci Crne Gore (»Sl.list RCG«, br. 52/00 i 47/01) i člana 67 stav 3 Zakona o bankama (»Sl.list Crne Gore«, br.17/08), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 17. i 18. septembra 2008. godine, donio je

ODLUKU
o minimalnim standardima za upravljanje rizikom kamatne stope
koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke
("Sl. list Crne Gore", br. 60/08 od 09.10.2008)

1. Opšte odredbe

Član 1

Ovom odlukom se propisuju minimalni standardi za upravljanje rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke (u daljem tekstu: rizik kamatne stope iz bankarske knjige).

Član 2

Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovoj odluci imaju sljedeće značenje:

- 1) »**bankarska knjiga**« označava sve bilansne i vanbilansne stavke banke koje se ne smatraju pozicijama iz trgovačke knjige;
- 2) »**trgovačka knjiga**« ima značenje utvrđeno propisom Centralne banke o adekvatnosti kapitala banaka;
- 3) »**značajna valuta**« je svaka valuta koja čini više od 5% ukupne bilansne i vanbilansne imovine, ili ukupnih bilansnih i vanbilansnih obaveza bankarske knjige;
- 4) »**standardizovani kamatni šok**« predstavlja paralelno pomjeranje (pozitivno i negativno) kamatnih stopa na referentnoj krivulji prinosa za 200 baznih bodova za svaku značajnu valutu pojedinačno, odnosno po ostalim valutama ukupno;
- 5) »**bazni bod**« je jedinica koja je jednaka stotom dijelu od 1%.

2. Upravljanje rizikom

Član 3

U skladu sa strategijom i politikama za upravljanje rizicima u banci, banka je dužna da:

- 1) procjenjuje sve značajne izvore rizika kamatne stope (neusklađenost dospjeća, rizik krive prinosa, bazni rizik, opcijski rizik);
- 2) uspostavi adekvatan sistem izvještavanja o izloženosti riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi, koji uključuje redovno izvještavanje lica odnosno organa ili tijela, odgovornih za upravljanje rizikom kamatne stope u bankarskoj knjizi;

- 3) određuje inpute (npr. kamatne stope, dospjeća, vrijeme do sljedeće promjene kamatnih stopa, ugrađene opcije i dr.) koji na odgovarajući način odražavaju uticaj promjena kamatnih stopa na rizik kamatne stope iz bankarske knjige;
- 4) mjeri izloženost riziku kamatne stope za sve bilansne i vanbilansne stavke iz bankarske knjige koje su osjetljive na rizik kamatne stope, primjenom utvrđenih metoda mjerenja rizika, a minimalno primjenom gep analiza;
- 5) mjeri i prati promjenu ekonomske vrijednosti banke zbog izloženosti riziku kamatne stope stavki aktive iz bankarske knjige;
- 6) vrši testiranje osjetljivosti banke na rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi i rezultate testa koristi prilikom donošenja odluka i revidiranja politika, procedura i limita koji se odnose na rizik kamatne stope.

Član 4

Banka je dužna da svojim aktima propiše način utvrđivanja visine kamatnih stopa, a u slučaju korišćenja indeksa kamatnih stopa vrste indeksa koji će se koristiti pri utvrđivanju kamatnih stopa, kao i kriterijume na osnovu kojih se mogu koristiti pojedini indeksi.

Kriterijumi iz stava 1 ovog člana se odnose na maksimum obuhvata po indeksu, maksimum dospjeća po proizvodu i ostale slične faktore.

Član 5

Banka je dužna da mjeri i prati uticaj rizika kamatne stope na promjenu ekonomske vrijednost bankarske knjige, korišćenjem standardizovanog kamatnog šoka, i to pojedinačno po svim značajnim valutama, a po ostalim valutama zbirno.

Banka mjeri uticaj rizika kamatne stope na promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige po sljedećem postupku:

- 1) sve stavke iz bankarske knjige osjetljive na rizik kamatne stope banka raspoređuje u odgovarajuće vremenske zone iz sljedeće tabele:
- 2)

Vremenska zona	Sredina vremenske zone	Procijenjeno modifikovano trajanje	Kamatni šok u baznim bodovima (b.b.)	Ponder
	1	2	3	4=2 x 3
do 1 mjeseca	0,5 mjeseci	0,04 godine	200 b.b	0,08 %
od 1 do 3 mjeseca	2 mjeseca	0,16 godina	200 b.b	0,32 %
od 3 do 6 mjeseci	4,5 mjeseci	0,36 godina	200 b.b.	0,72 %
od 6 do 12 mjeseci	9 mjeseci	0,71 godina	200 b.b.	1,43 %

od 1 do 2 godine	1,5 godina	1,38 godina	200 b.b.	2,77 %
od 2 do 3 godine	2,5 godina	2,25 godina	200 b.b.	4,49 %
od 3 do 4 godine	3,5 godina	3,07 godina	200 b.b.	6,14 %
od 4 do 5 godina	4,5 godina	3,85 godina	200 b.b.	7,71 %
od 5 do 7 godina	6 godina	5,08 godina	200 b.b.	10,15 %
od 7 do 10 godina	8,5 godina	6,63 godina	200 b.b.	13,26 %
od 10 do 15 godina	12,5 godina	8,92 godina	200 b.b.	17,84 %
od 15 do 20 godina	17,5 godina	11,21 godina	200 b.b.	22,43 %
preko 20 godina	22,5 godina	13,01 godina	200 b.b.	26,03 %

- 2) raspoređivanje stavki iz stava 2 tačka 1) ovog člana u odgovarajuću vremensku zonu vrši se tako što se:
 - stavke s fiksnom kamatnom stopom raspoređuju u vremenske zone prema preostalom vremenu dospjeća,
 - stavke s promjenjivom kamatnom stopom raspoređuju prema vremenu do sljedeće promjene kamatnih stopa,
 - stavke kod kojih nije poznato, ili se ne može sa sigurnošću utvrditi vrijeme do dospjeća (depoziti po viđenju, pozicije kod kojih se kamatne stope mijenjaju na osnovu odluke organa banke i dr.) raspoređuju se na osnovu procjene bazirane na ranijem iskustvu;
- 3) pozicije imovine i obaveza (po svakoj značajnoj valuti pojedinačno a po ostalim valutama zbirno) saberu se po svakoj vremenskoj zoni iz tabele iz stava 2 ovog člana i dobijeni rezultati predstavljaju neto pozicije po tim zonama;
- 4) izračunata neto pozicija po svakoj vremenskoj zoni, pomnoži se odgovarajućim ponderom iz tabele iz stava 2 ovog člana (za pojedinu značajnu valutu i po ostalim valutama zbirno) i dobijeni rezultati predstavljaju ponderisane pozicije po tim zonama;
- 5) ponderisane pozicije po svim vremenskim zonama se saberu i dobijeni rezultat predstavlja neto dugu ili neto kratku poziciju u bankarskoj knjizi (po pojedinoj značajnoj valuti i po ostalim valutama ukupno);
- 6) saberu se neto duge i neto kratke pozicije po svim valutama u apsolutnim iznosima i dobijeni rezultat predstavlja ukupnu rizikom ponderisanu poziciju bankarske knjige.

Član 6

Ako je iznos ukupne rizikom ponderisane pozicije bankarske knjige, izračunat u skladu sa članom 5 ove odluke, veći od 20% iznosa sopstvenih sredstava banke, Centralna banka će naložiti banci da preduzme odgovarajuće mjere (povećanje iznosa sopstvenih sredstava, mjere za smanjenje rizika i dr.).

Član 7

Izvještavanje o izloženosti riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi vrši se posebno za svaku značajnu valutu i ukupno po ostalim valutama.

Član 8

Banka izvještava Centralnu banku o riziku kamatne stope iz bankarske knjige na obrascima i u rokovima utvrđenim posebnim propisom Centralne banke.

3. Završna odredba

Član 9

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u »Službenom listu Crne Gore«.

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

P R E D S J E D N I K

Ljubiša Krgović s.r.

O.br.0101-323/11-7

Podgorica, 18.09. 2008.god.